

VIRBALIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS ĮGYVENDINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilkaviškio r. Virbalio pagrindinėje mokykloje (toliau tekste – Mokykla) tvarkos aprašas (toliau tekste – Aprašas) parengtas vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“ ir Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu Nr. B-TS-816 patvirtintu Smurto prevencijos įgyvendinimo Vilkaviškio rajono savivaldybės mokyklose tvarkos aprašu.

2. Aprašas nustato mokyklos lygmens prevencijos ir intervencijos priemonių sistemą kurti saugią nuo smurto ir patyčių (įskaitant ir patyčias kibernetinėje erdvėje) aplinką Mokykloje.

3. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką Mokykloje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami. Psichologinė mokinių savijauta ir saugumas Mokykloje susijęs su emocine Mokyklos administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų darbuotojų (toliau tekste – darbuotojas), mokinių, ar tėvų (toliau tekste – Mokyklos bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.

4. Aprašas remiasi šiais principais:

4.1. Į smurtą ir patyčias reaguojama nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių.

4.2. Kiekvienas Mokyklos bendruomenės narys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir stabdyti.

4.3. Veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančių apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo smurtaujančių ir besityčiojančių ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Smurtas** – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą. Smurtas gali būti:

5.1.1. fizinis – faktinę ar potencialią fizinę žalą sukeltantys sąmoningi veiksmai, sąveikos tų asmenų, kurie yra atsakingi už vaiką, turi jo pasitikėjimą ar santykinę valdžią ir kontrolę. Atsitiktinė žala ar sužeidimas paprastai nelaikomi smurtu;

5.1.2. psichologinis smurtas – judėjimo laisvę apribojantys veiksmai, nuvertinimo, menkinimo, žeminimo, šmeižto, grasinimo, gąsdinimo, atskyrimo, kvailinimo ar kitokie ne fizinio kontakto priešiški elgsenos modeliai, sukeltantys ar sudarantys sąlygas sukelti žalą vaiko fizinei, emocinei, psichinei, dvasinei, moralinei ar socialinei sveikatai ir vystymuisi. Šie veiksmai yra sąmoningai atliekami asmens, turinčio tiesioginę valdžią, galią vaiko atžvilgiu ar vaiko pasitikėjimą;

5.1.3. seksualinis smurtas – vaikų įtraukimas į seksualinę veiklą, kuriai jie nėra pakankamai subrendę, kurią nepilnai suvokia, į kurią nesugeba tinkamai reaguoti, kuri pažeidžia socialinius tabu ir kuria tvirkintojas siekia patenkinti savo seksualinius poreikius ar gauti su šia sritimi susijusį pelną.

5.2. **Patyčios** – psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą. Patyčios gali būti:

5.2.1. žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. patyčios kibernetinėje erdvėje: patyčios iš kito asmens naudojantis informacinėmis technologijomis ir (ar) informacinės visuomenės informavimo priemonėmis, siekiant įbauginti tą asmenį, pakenkti jo reputacijai ar kitokiu būdu jį pažeminti, neatsižvelgiant į tai, ar patyčių informacija siunčiama asmeniškai, ar paskleidžiama neapibrėžtam gavėjų skaičiui.

5.3. **Smurtautojas** – mokinys ar suaugęs, smurtaujantis Mokyklos aplinkoje.

5.4. **Smurtą patyręs asmuo** – mokinys ar suaugęs, prieš kurį buvo įvykdyti smurtiniai ar nusikalstami veiksmai (turto naikinimas, vagystė) Mokykloje bei sąmoningai taikyta jėga siekiant sužeisti ar įžeisti.

5.5. **Smurto ir patyčių stebėtojas** – mokinys ar suaugęs, matantis ar žinantis apie įvykusį smurtą ar patyčias.

5.6. **Patyčias patiriantis vaikas** – vaikas, iš kurio yra tyčiojama.

5.7. **Patyčias patiriantis suaugęs** – Mokyklos darbuotojas ar kitas suaugęs asmuo, iš kurio tyčiojasi mokinys.

5.8. **Besityčiojantysis** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

5.9. **Prevencija** – priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba sumažinti jų įtaką, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.

5.10. **Smurto ir patyčių intervencija** – Mokyklos darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visuma.

II SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJA MOKYKLOJE

6. Saugios aplinkos Mokykloje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: Mokyklos veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus Mokyklos mikroklimato kūrimą, mokinių pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų, rūpintojų) (toliau tekste – Tėvai) įtraukimą/įsitraukimą.

7. Mokyklos veikla ir valdymas.

7.1. Už Aprašo įgyvendinimą Mokykloje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką atsako Mokyklos vadovas.

7.2. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi Mokyklos vaiko gerovės komisija.

7.3. Aprašo įgyvendinimą koordinuoja Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininkas, kuris kiekvienais mokslo metais:

7.3.1. inicijuoja Mokyklos bendruomenės narių apklausas ir apibendrina jų rezultatus;

7.3.2. atlieka Mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

7.3.3. remdamasis apklausų ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

7.3.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdžiuose;

7.3.5. teikia siūlymus Mokyklos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo Mokykloje;

7.3.6. atlieka kitus Apraše numatytus veiksmus.

7.4. Visų Mokyklos darbuotojų ir mokinių elgesys ir veikla turi atitikti Mokyklos puoselėjamas pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.).

7.5. Mokyklos pedagoginių darbuotojų profesinė kompetencija: pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus turi tobulinti kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulinti asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

7.6. Klasių vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininką apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėse, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

7.7. Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėse susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus/laukiamas, tiek neleistinas/nepageidaujamas mokinių elgesys, numatomi mokinių skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonės ir būdai, jie yra žinomi ir suprantami visiems Mokyklos bendruomenės nariams, jais vadovaujasi kiekvienas Mokyklos darbuotojas, siekdamas atpažinti ir pastiprinti pozityvų mokinių elgesį.

7.8. Mokyklos darbuotojų pareigybių aprašuose numatoma atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos Mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal Mokyklos nustatytą tvarką.

7.9. Mokyklos bendruomenės narių informavimas: su Mokyklos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi Mokyklos bendruomenės nariai.

7.10. Bendradarbiavimas: Mokykla, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, Vilkaviškio rajono savivaldybėje esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

8. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas.

8.1. Nuoseklus ir reguliarus mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas: nuosekliai ir reguliariai ugdomi mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kiti socialiniai įgūdžiai.

8.2. Mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas gali būti vykdomas:

8.2.1. integruojant į dalyko(-ų) ugdymo turinį;

8.2.2. įgyvendinant prevencines programas;

8.2.3. integruojant į neformaliojo vaikų švietimo veiklas, organizuojant prasmingas, bendruomeniškumą, savanorystę, pilietiškumą, saviraiškų dalyvavimą skatinančias veiklas;

8.2.4. kitu Mokyklos pasirinktu būdu.

9. Mokykloje kuriamas pozityvus mikroklimatas.

9.1. Kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarpa, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, siekiant sudaryti palankią asmenybės ūgčiai mokymo(si) aplinką, puoselėti mokinių stiprybes ir galias, skatinti ir stiprinti bendrumo, tapatumo ir priklausymo Mokyklos bendruomenei jausmus.

9.2. Mokyklos mikroklimatas kuriamas ir puoselėjamas nenutrūkstamai, cikliška, penkiais etapais:

9.2.1. esamos situacijos įvertinimas: Mokyklos vaiko gerovės komisija, vadovaudamasi Mokyklos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais pasirinktais būdais (apklausa, stebėjimu, pokalbiais ar kt.), reguliariai renka informaciją apie mokymo(si) aplinkos saugumą, Mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykius ir identifikuoja aktualias problemas;

9.2.2. Mokyklos bendruomenės narių sąmoningumo didinimas ir įsitraukimas: pozityvaus Mokyklos mikroklimato kūrimu ir pozityvių vertybių puoselėjimu rūpinasi Mokyklos direktorius, Mokyklos vaiko gerovės komisija, į šį procesą įsitraukia visi Mokyklos bendruomenės nariai, sprendimų ieškoma kartu diskutuojant ir tariantis;

9.2.3. tinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių (taip pat ir prevencinių programų įgyvendinimo) mikroklimatui gerinti planavimas: numatomos prevencijos ir intervencijos priemonės (toliau tekste – Priemonės), siekiant spręsti identifikuotas problemas, mažinti su jomis susijusius rizikos veiksnius ir didinti apsauginių veiksnių įtaką;

9.2.4. Priemonių įgyvendinimas: Mokyklos Darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina numatytas Priemones. Priemonių įgyvendinimą koordinuoja Mokyklos direktoriaus paskirtas Mokyklos darbuotojas;

9.2.5. Priemonių veiksmingumo vertinimas: analizuojami pasiekti rezultatai, sėkmės veiksniai ir trukdžiai, numatomos galimybės tobulinti Priemones.

10. Formuojamos mokinių pozityvios vertybės.

10.1. Mokinių dalyvavimas gerinant Mokyklos mokymo(si) aplinką: mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų Mokyklos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškų dalyvavimas prasmingose veiklose.

10.2. Dalyvavimas vietos bendruomenės veikloje: sudaromos galimybės ir skatinamas mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz., skatinama savanorystė, dalyvavimas pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.).

11. Tėvų įtraukimas/įsitraukimas.

11.1. Tėvų aktyvumo skatinimas: skatinamas tėvų dalyvavimas kuriant saugią mokymo(si) aplinką Mokykloje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą Mokyklai vietos bendruomenėje.

11.2. Tėvų konsultavimas, informavimas: vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos Mokykloje kūrimo klausimais.

12. Tiems mokiniams, kuriems visai Mokyklai taikomos prevencijos priemonės yra nepaveikios ir jų nepakanka, taikomos papildomos prevencijos priemonės ar (ir) programos, teikiama švietimo pagalba.

III SKYRIUS SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

13. **Visi Mokyklos darbuotojai ir mokiniai** reaguoja į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių.

14. **Smurto ar patyčių tarp mokinių stebėtojas:**

14.1. nedelsdamas įsikiša įtaręs ar pastebėjęs smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius net įtarimą keliančius veiksmus, jei patyčių stebėtojas – mokinys, jis nedelsdamas apie tai praneša budinčiam mokytojui ar kitam Mokyklos darbuotojui, šis toliau elgiasi kaip patyčių stebėtojas;

14.2. jei smurtą ar patyčias patyrusiam vaikui reikia pagalbos, nedelsdamas ją suteikia arba kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, Mokyklos darbuotojus (visuomenės sveikatos specialistą, socialinį pedagogą) ar institucijas (kviečia policiją, greitąją pagalbą);

14.3. nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną žodžiu informuoja bent vieną iš trijų mokyklos darbuotojų – direktorių, klasės vadovą, socialinį pedagogą;

14.4. pastebėjęs patyčias kibernetinėje erdvėje ar gavęs apie jas pranešimą, išsaugo vykstančių kibernetinių patyčių įrodymus ir nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą bent vienam iš trijų Mokyklos darbuotojų – direktoriui, klasės vadovui, socialiniam pedagogui (1 priedas).

15. **Klasės vadovas ir/ar socialinis pedagogas** tą pačią arba vėliausiai kitą darbo dieną:

15.1. tiria gautą informaciją arba pranešimą apie smurto ar patyčių atvejį, patyčių kibernetinėje erdvėje atveju interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt pateikia pranešimą, kai tik sužino apie patyčias ir smurtą;

15.2. aiškinasi smurto ir patyčių situaciją individualiai su skriaudžiamuoju ir skriaudėju, jei mano esant reikalinga, paprašo jų paaiškinimų raštu;

15.3. jei mano esant reikalinga, prašo mačiusių mokinių paaiškinti situaciją žodžiu ar raštu;

15.4. suteikia ir/ar pasiūlo reikalingą pagalbą skriaudžiamajam;

15.5. įvertina smurto ir patyčių pobūdį, jėgos persvarą tarp skriaudėjo ir skriaudžiamoj, skriaudėjo elgesį iki paskutinių patyčių, skriaudžiamoj psichologinę ir fizinę būseną po smurto ar patyčių;

15.6. primena asmeniui, kuris tyčiojosi ar smurtavo, Mokyklos vidaus tvarkos taisykles ir/ar mokinio elgesio taisykles;

15.7. skatina ir padeda konstruktyviai išspręsti kilusį konfliktą ir:

15.7.1. arba įspėja skriaudėją, kad pasikartojęs jo smurto ir patyčių atvejis bus registruojamas;

15.7.2. arba pildo pranešimo apie patyčias ar smurtą formą (1 priedas), ją kartu su turima informacija raštu ir žodžiu perduoda socialiniam pedagogui, kuris registruoja smurto ir patyčių atvejį;

15.8. informuoja smurtaujančio ir smurtą patyrusio mokinio tėvus apie smurto ir patyčių atvejį ir priemones, kurių ėmėsi Mokykla, susitarimus su mokiniais;

15.9. informuoja apie smurto ar patyčių atvejį ir jo tyrimo rezultatus Mokyklos direktorių;

15.10. stebi, analizuoja smurto ar patyčių dalyvių tolesnį elgesį.

16. **Direktorius**, paaiškėjęs, kad gauta informacija ar pranešimas apie smurtą ir patyčias Mokykloje pasitvirtino, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną apie tai praneša ir smurtaujančio, ir smurtą patyrusio mokinio tėvams, ir Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriui.

17. **Socialinis pedagogas**, paaiškėjęs, kad gauta informacija ar pranešimas apie smurtą ir patyčias Mokykloje pasitvirtino, nedelsdamas registruoja patyčių registracijos žurnale (2 priedas) ir kartu su klasės vadovu:

17.1. esant reikalui kviečiasi mokinių tėvus, Mokyklos administracijos atstovus ar kitus asmenis dalyvauti pokalbiuose;

17.2. siūlo smurtą ar patyčias patyrusio mokinio tėvams kreiptis dėl psichologinės pagalbos mokiniui suteikimo į Vilkaviškio rajono švietimo pagalbos tarnybą;

17.3. kreipiasi į Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininką, jei:

17.3.1. nepavyksta konstruktyviai išspręsti konflikto;

17.3.2. nuolatos gauna pranešimų apie to paties mokinio smurtavimą ar tyčiojimąsi;

17.3.3. gauna pranešimą dėl patyčių kibernetinėje erdvėje;

17.3.4. gauna pranešimą apie sudėtingą patyčių ar smurto atvejį;

17.4. sužinojęs apie smurtą artimoje aplinkoje, privalo apie smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantį asmenį informuoti specializuotos kompleksinės pagalbos centrą, o apie smurtą patyrusį asmenį – specializuotos kompleksinės pagalbos centrą ir policiją ir pateikti būtiniausias kontaktinius šio asmens duomenis (nurodyti vardą, pavardę, telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą). Smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo informuojamas, kad su juo susisieks specializuotos kompleksinės pagalbos centras ir, jam sutikus, suteiks pagalbą, šiam asmeniui pateikiami specializuotos kompleksinės pagalbos centro ir emocinės pagalbos tarnybos ryšio numeriai, elektroninio pašto adresai ir rašytinė informacija apie teikiamos specializuotos kompleksinės pagalbos smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą patyrusiems asmenims pobūdį bei informaciją, nurodytą Reglamento (ES) 2016/679 13 straipsnyje. Jeigu smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantis asmuo ar smurtą patyręs asmuo yra nepilnametis, specializuotam kompleksinės pagalbos centrui perduodami šio nepilnamečio atstovo pagal įstatymą ir jo asmens duomenys (atstovo pagal įstatymą vardas, pavardė, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas, nepilnamečio vardas, pavardė). Informuojant asmens duomenys tvarkomi laikantis Reglamento (ES) 2016/679, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų, tvarkomų nusikalstamų veikų

prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas, bausmių vykdymo arba nacionalinio saugumo ar gynybos tikslais, teisinės apsaugos įstatymo.

18. Vaiko gerovės komisijos pirmininkas, gavęs pranešimą:

18.1. Per tris darbo dienas organizuoja smurto ir patyčių situacijos aptarimą Vaiko gerovės komisijoje, numato veiksmų planą, reikalingas poveikio ir psichologinės, švietimo pagalbos priemones (pvz.: individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase; psichologo, socialinio pedagogo pagalba, konsultacijos; streso ir emocijų valdymo, konfliktų ir problemų sprendimo užsiėmimai, žalos atitaisymas ir kt.);

18.2. koordinuoja, organizuoja, įgyvendina numatytas priemones; stebi, analizuoja situaciją; esant reikalui, pratęsia, koreguoja, numato papildomas poveikio ir pagalbos priemones; jei mokyklos galimybės išnaudotos, kreipiasi pagalbos į kitas institucijas (Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisiją, Vaiko teisių apsaugos skyrių, teisėsaugos ar kitą instituciją);

18.3. informuoja Mokyklos direktorių apie patyčių situaciją, vykdytas ir siūlomas pagalbos ir poveikio priemones;

18.4. ypatingais atvejais (esant fiziniam smurtui), arba jei numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta, informuoja Mokyklos vadovą ir kreipiasi į Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių, policiją.

18.5. inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį, kai kreipiasi socialinis pedagogas;

18.6. sistemina ir analizuoja pranešimų apie patyčias, kur vienas patyčių dalyvis yra suaugęs bendruomenės narys, formas.

19. Mokyklos direktorius, bet kokia forma (žodžiu, sms žinute, telefonu, elektroniniu laišku, pranešimu ir kt.) gavęs informaciją, kad Mokyklos mokinys patyrė smurtą ir patyčias iš Mokyklos darbuotojo, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną:

19.1. aiškindamasis situaciją individualiai kalbasi su patyčias ar smurtą patyrusiu mokiniu ir įtariamu smurtu ir patyčiomis darbuotoju, paima jų paaiškinimus raštu;

19.2. išsiaiškines, kad mokinys patyrė smurtą, apie smurto atvejį praneša smurtą patyrusio (patyrusių) mokinio (mokinių) tėvams (globėjams, rūpintojams), Vilkaviškio rajono savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyriui ir teisėsaugos ar kitai institucijai;

19.3. suteikia ir/ar pasiūlo reikalingą pagalbą skriaudžiamajam;

19.4. informuoja smurtą ar patyčias patyrusio mokinio klasės vadovą ir Mokyklos socialinį pedagogą, nurodo jam atvejį registruoti smurto ir patyčių registracijos žurnale;

19.5. kreipiasi į Mokyklos vaiko gerovės komisijos pirmininką, prašydamas organizuoti smurto ar patyčių situacijos aptarimą Vaiko gerovės komisijoje;

19.6. taiko drausminę atsakomybę Mokyklos darbuotojui vadovaudamasis galiojančiais teisės aktais, Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, kai įrodoma Mokyklos darbuotojo kaltė.

20. Mokyklos direktorius, gavęs nustatytos formos pranešimą, kad Mokyklos darbuotojas patyrė patyčias ar smurtą iš Mokyklos mokinio, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną:

20.1. aiškindamasis situaciją individualiai kalbasi su patyčias ar smurtą patyrusiu Darbuotoju ir įtariamu smurtu ir patyčiomis mokiniu, paima jų paaiškinimus raštu;

20.2. išsiaiškines, kad Darbuotojas patyrė smurtą, apie smurto atvejį praneša smurtavusio mokinio tėvams, Vilkaviškio rajono Švietimo pagalbos tarnybai ir rekomenduoja smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos;

20.3. informuoja besityčiojusio ar smurtavusio mokinio klasės vadovą ir Mokyklos socialinį pedagogą;

20.4. inicijuoja pedagogų veiksmus, numatytus šio Aprašo 17–20 punktuose.

IV SKYRIUS

SMURTO/PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKANT NUOTOLINIU BŪDU

21. Vykdamas nuotolinį mokymą, susidūrus su patyčiomis ar kitu nepageidaujamu elgesiu virtualioje erdvėje:

21.1. mokytojas (ar kitas bendruomenės narys) pastebėjęs patyčias, iš karto reaguoja – primena mokiniui (-ams) mokykloje galiojančias mokinio elgesio taisykles, mokyklos vidaus tvarką. Mokiniui nesiliaujant – atjungia nuo prieigos netinkamai besielgiantį mokinį (-us). Vėliau – pasikalba su mokiniu (-ais), jei reikia praneša tėvams ir/ar klasės vadovui ir/ar socialiniam pedagogui ir/ar mokyklos administracijai.

21.2. patyčių pamokoje ar kitoje virtualioje erdvėje atvejai fiksuojami, saugomi ir sprendžiami pagal Virbalio pagrindinės mokyklos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimo tvarkos aprašą, bendravimą su mokiniais ir jų tėvais, darbuotojais perkeliant į virtualią erdvę (el. dienyną, el. pašta, zoom, telefonu).

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Tinkamą, pozityvų ir pageidautiną mokinių elgesį skatinti vadovaujantis Vilkaviškio r. Virbalio pagrindinės mokyklos mokinių skatinimo tvarkos aprašu (2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymas Nr. IV-188).

23. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

24. Virbalio pagrindinės mokyklos smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo tvarkos aprašas patalpintas mokyklos tinklapyje <https://virbalis.vilkaviskis.lm.lt>.

**VILKAVIŠKIO R. VIRBALIO PAGRINDINĖ MOKYKLA
PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Ugdymo įstaigos pavadinimas: Pajevonio pagrindinė mokykla

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio planas su:

Vaiku, patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

**Smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo
REGISTRACIJOS ŽURNALAS**

Eil. Nr.	Data	Mokinio vardas, pavardė	Klasė	Kas kreipėsi	Kreipimosi priežastys, atlikti veiksmai